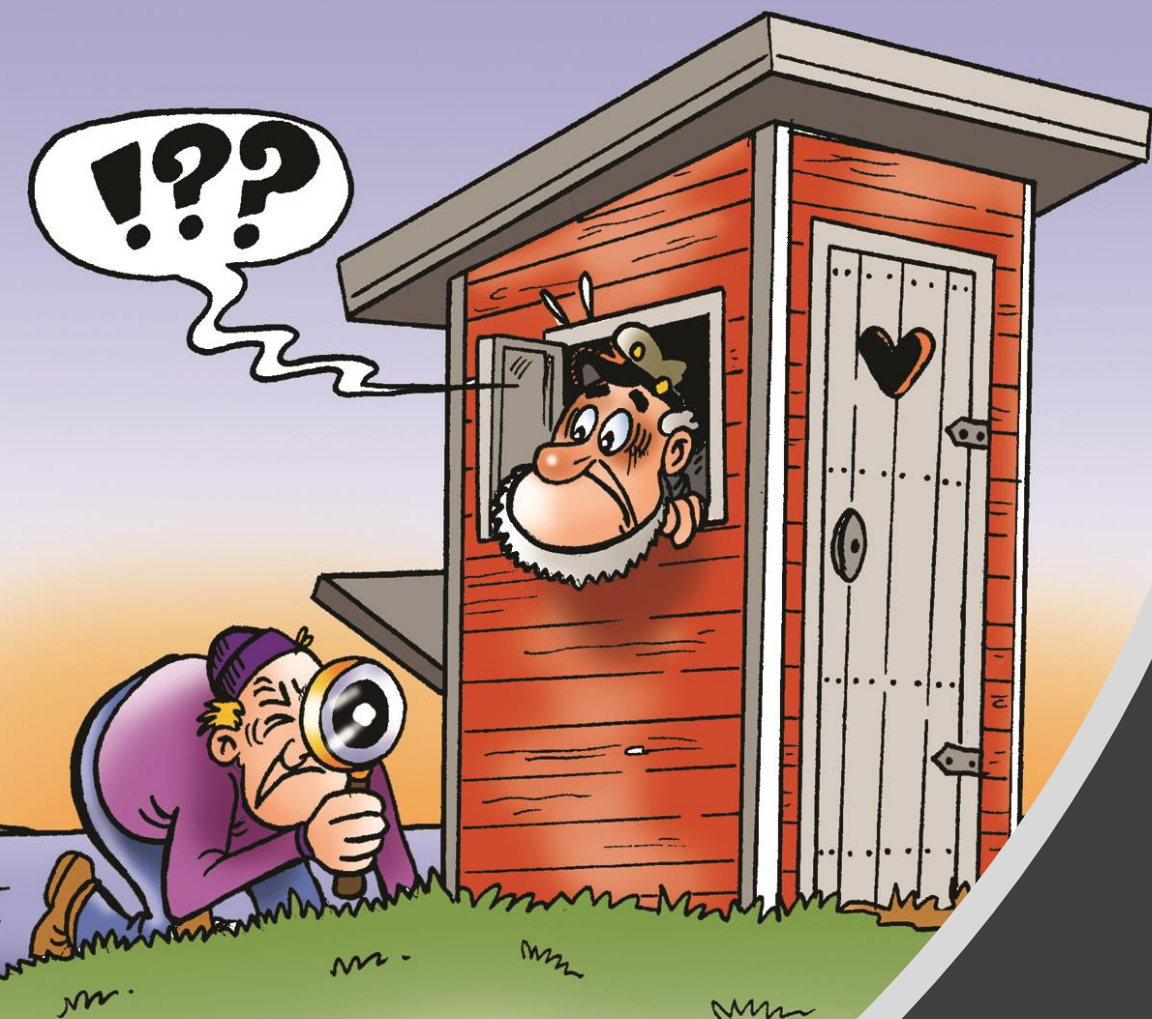
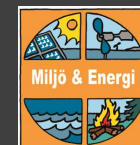

Skit i
skärgården
eller
SKITER DU I
SKÄRGÅRDEN?

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND 2018

Lennart Andersson SRF.

Sedan 2008 är jag samordnare i arbetsgruppen **Miljö & Energi** i
Skärgårdarnas Riksförbund

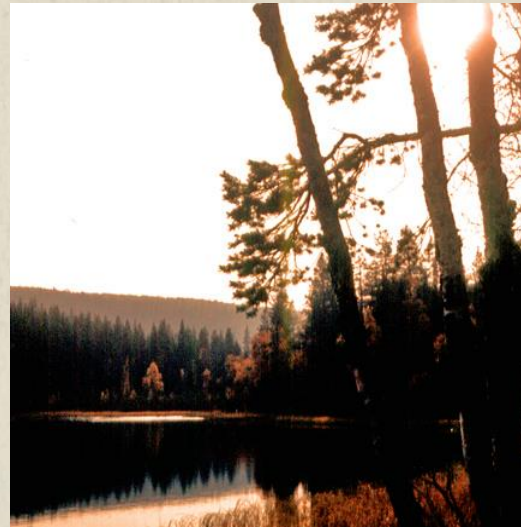
1961

1964

1971

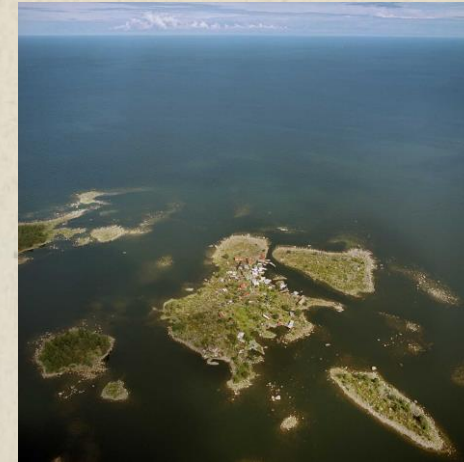
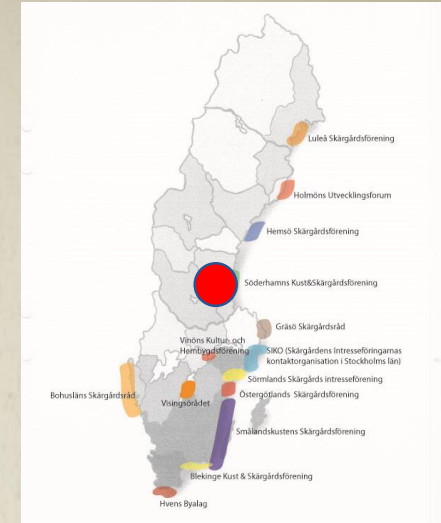

2000

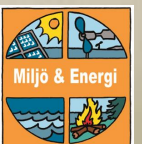

Söderhamns Skärgård
4 mil lång och 1,7 mil bred och består av 500 öar och skär.

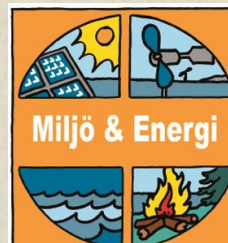

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND 2018

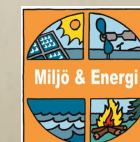

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND 2018

- ❑ har **femton** regionala medlemsföreningar
- ❑ har även ett stigande antal personliga medlemmar
- ❑ har funnits i trettiosex år
- ❑ har en **styrelse** på sju personer
- ❑ Jobbar med 10 arbetsgrupper
en elfte är på gång

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND 2018

Havsmiljörådet

Krav

Naturskyddsföreningen

Svenska Miljöinstitutet

Fältbiologerna

Sveriges Sportfiskarförbund

Sveriges Fiskares Riksförbund

Fiskbranschens Riksförbund

Svenskt Vatten

Artdatabanken

Samhav

Baltic Sea 2020

Håll Sverige Rent

Svensk Havsforsknings Förening

Aquabiota Water Research

Skärgårdarnas Riksförbund

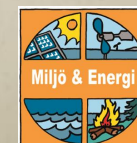
ESINS MEDLEMMAR

SVERIGE
DANMARK
FINLAND
ÅLAND
GREKLAND
ITALIEN
FRANKRIKE
IRLAND
SCOTLAND
CROATSIEN
ESTLAND

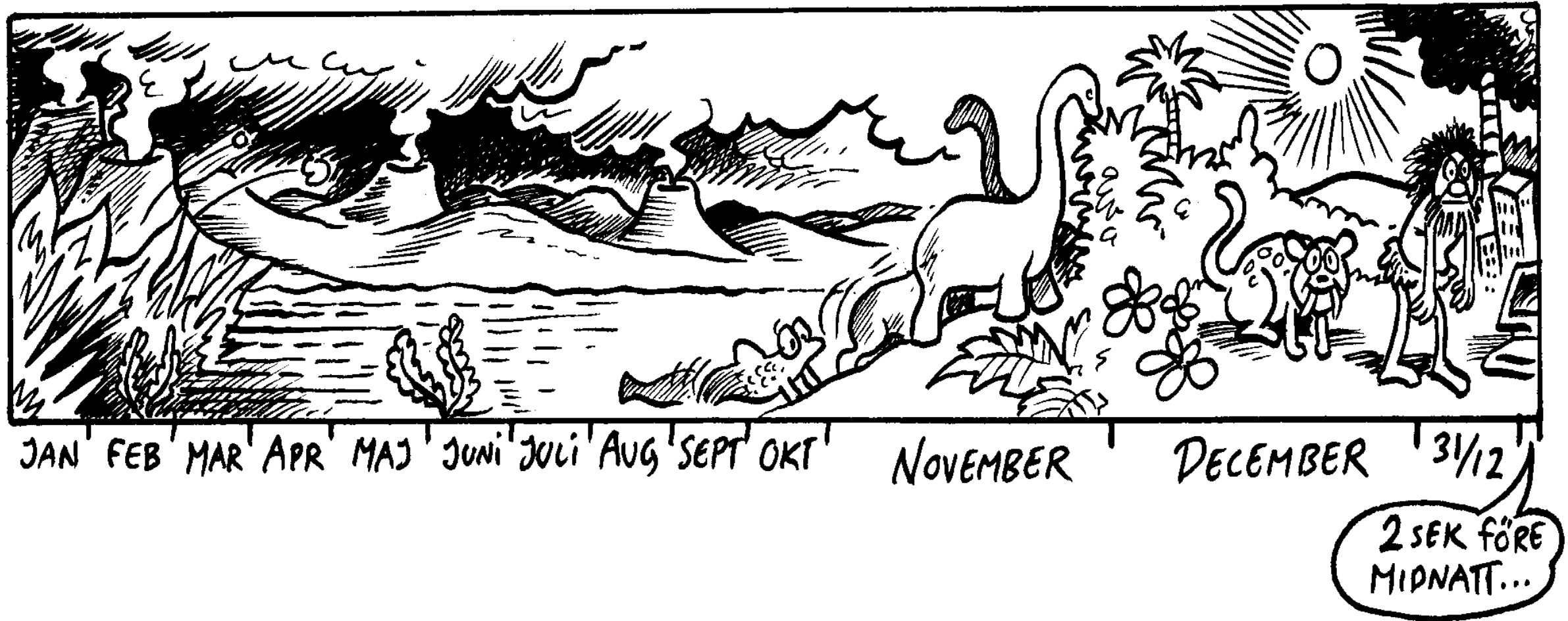
DET ÄR RESPEKTIVE LANDS Ö-
ORGANISATIONER SOM ÄR MEDLEMMAR

BILDADES I SVERIGE 2001

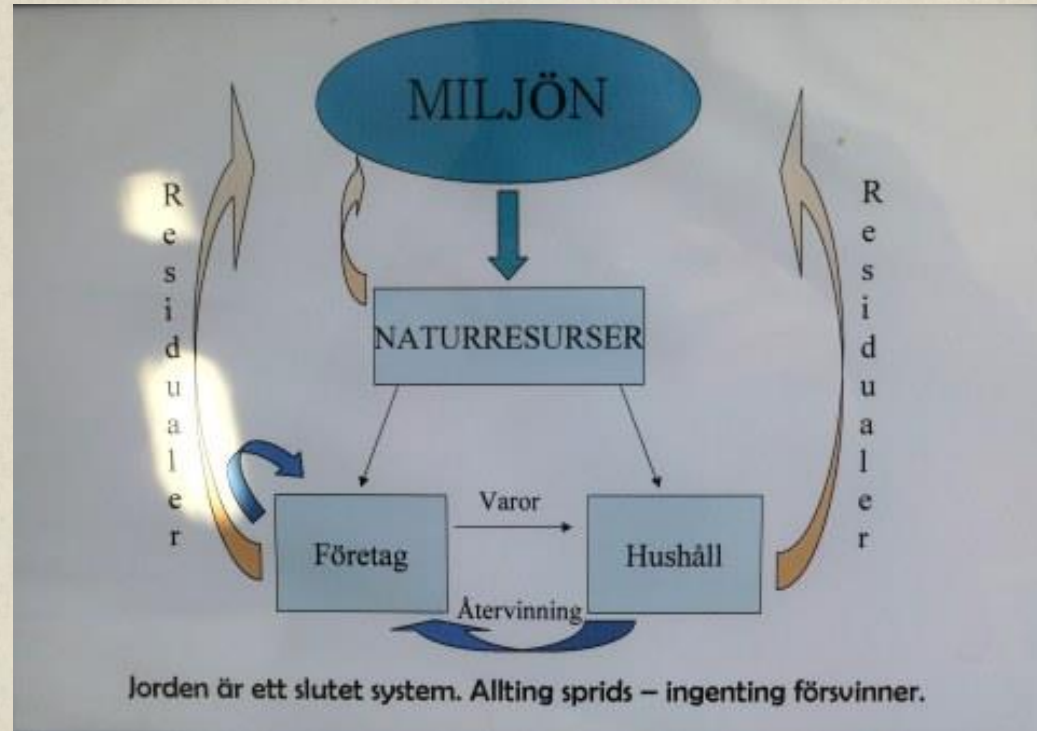
SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND 2018

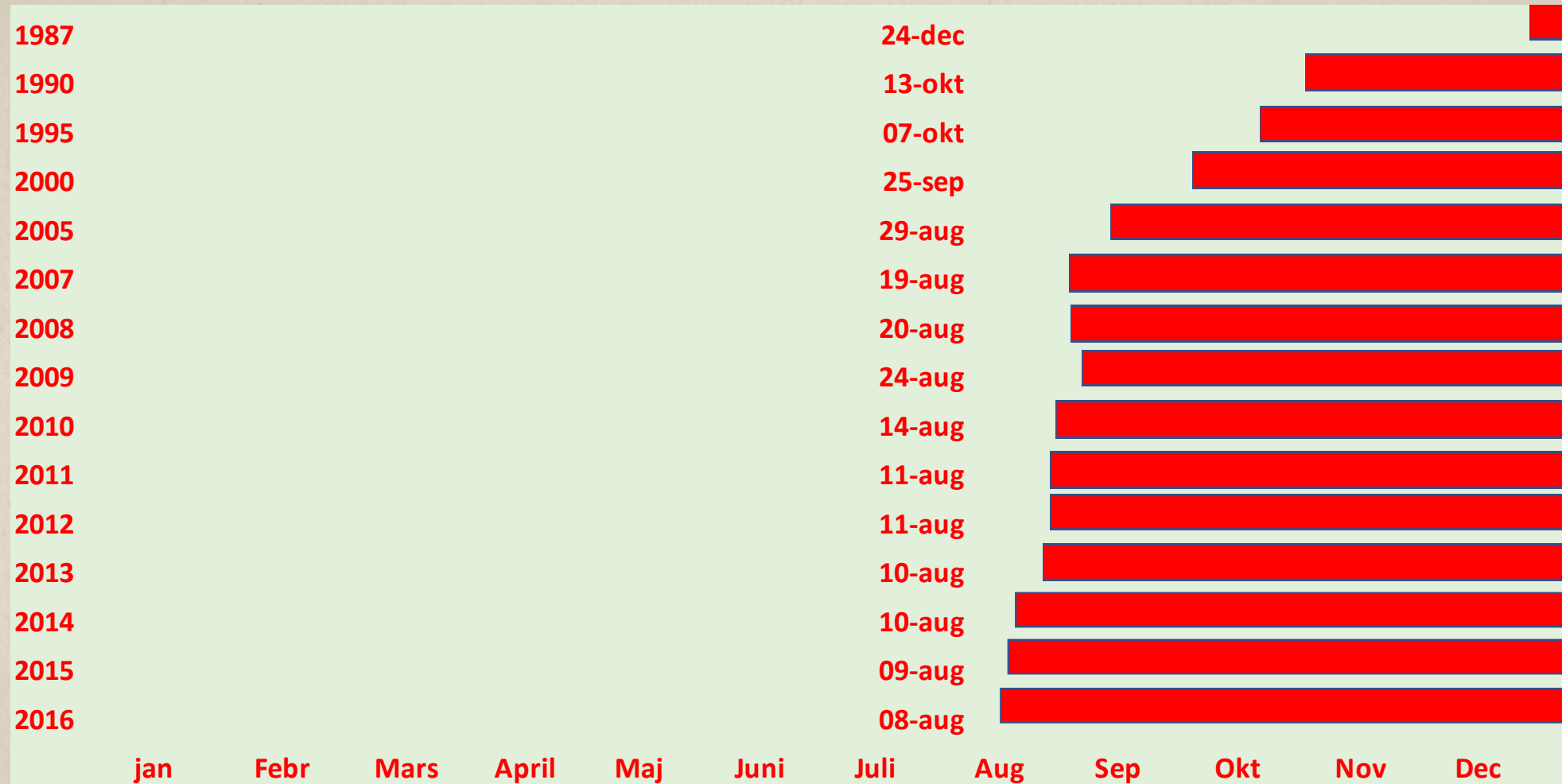
En tidsresa 4,5 miljarder år = 1 år

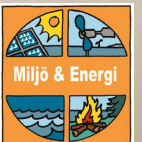
Jorden är ett slutet system

OVERSHOOT DAY 2017

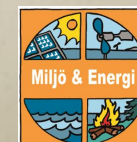
SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND 2018

EARTH OVERSHOOT DAY 2017

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND 2018

Sophanteringen

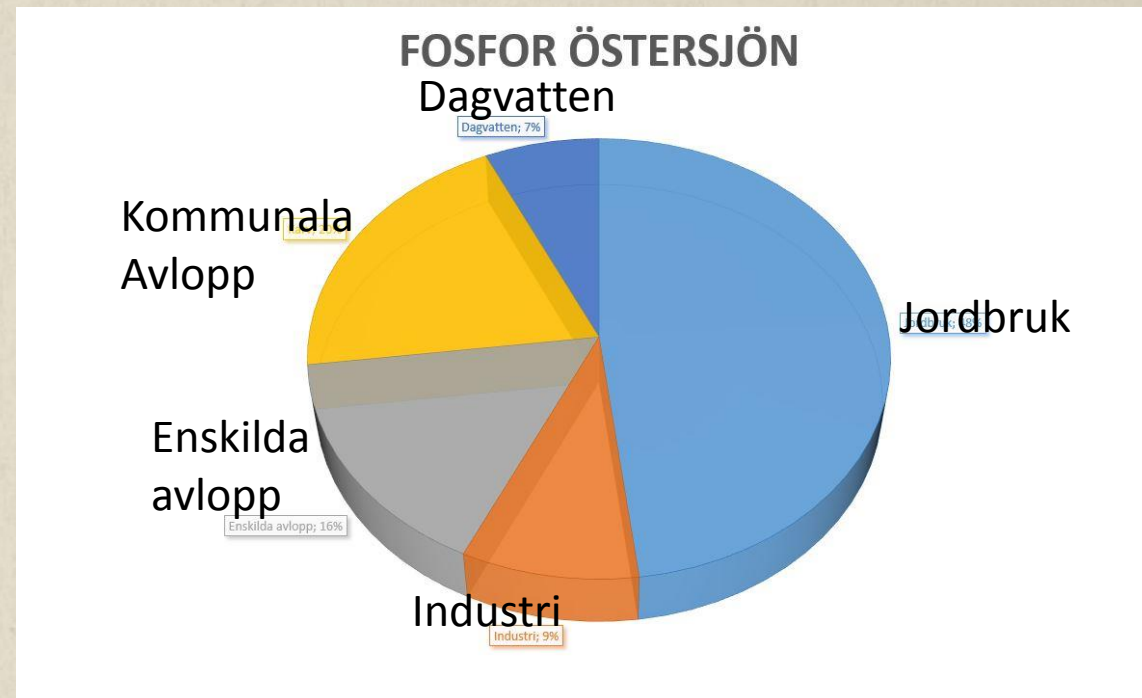
- Vi får inte sprida material- sopor och föroreningar - i större mängder än som naturligt kan brytas ner. (Agenda 21)

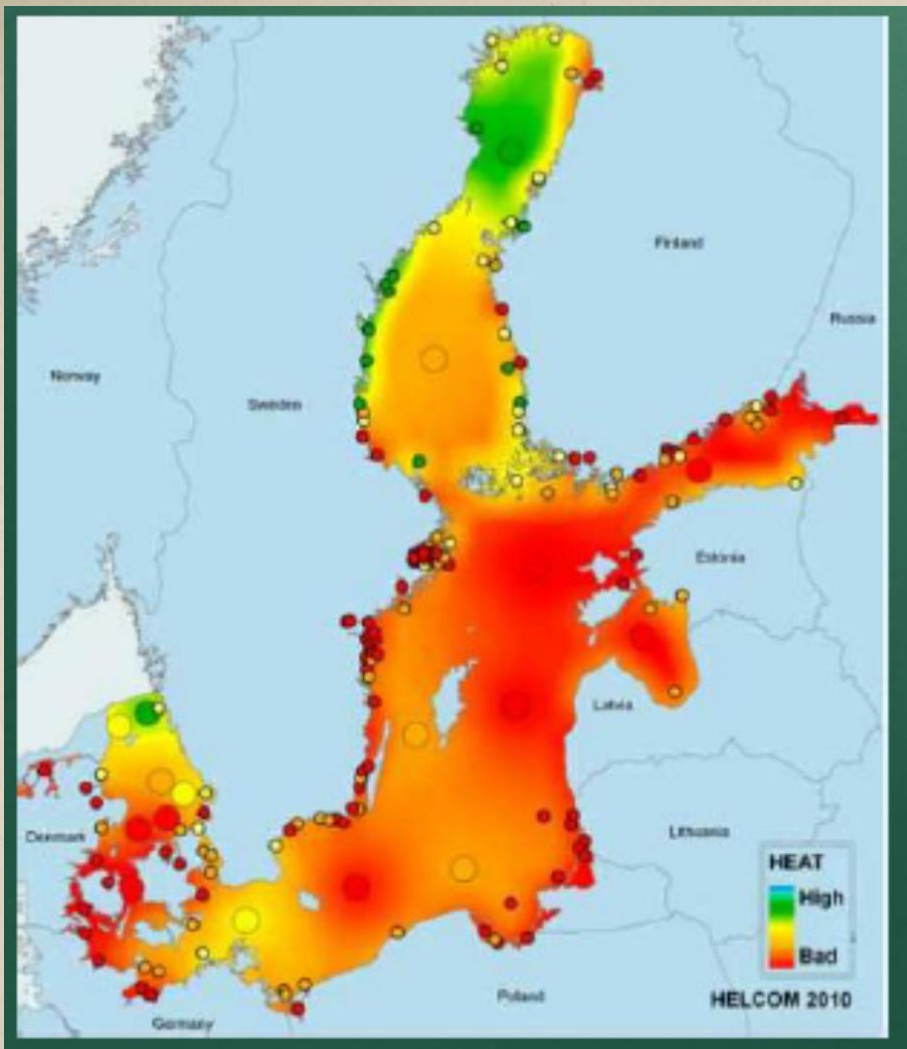

ÖVERGÖDNINGEN AV VÅRA HAV

En kanal i London, med en matta av gröna alger.
Många husbåtar längs kajen i bakgrunden.

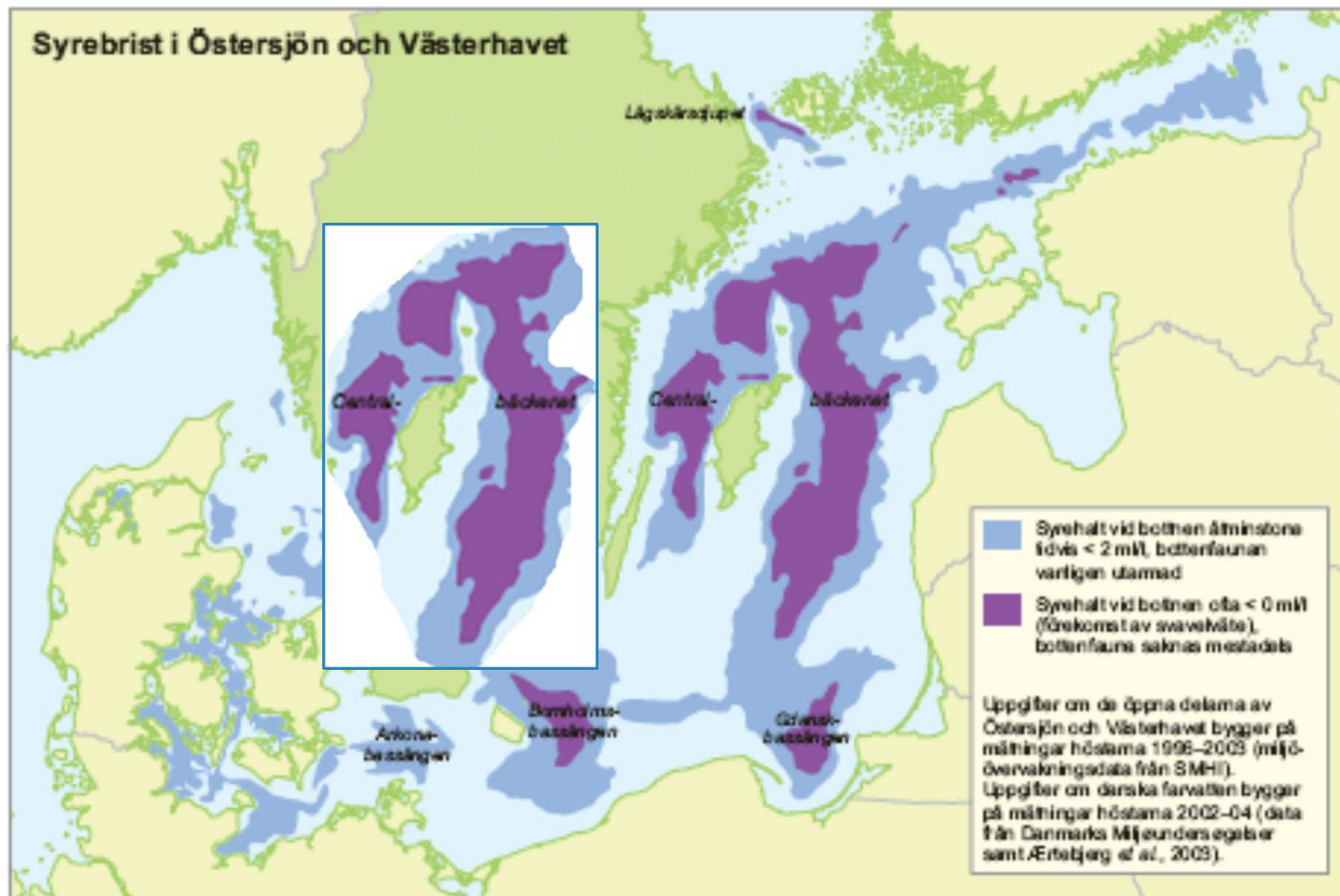

FAKTA OM ÖVERGÖDNING

ÖSTERSJÖN TAR EMOT
30 000 TON FOSFOR
VAJE ÅR
OCH
1 MILJ TON KVÄVE

DET BOR 85 MILJONER
MÄNNISKOR I
AVRINNGSOMRÅDENA
OCH 55 MILJ I
KUSTOMRÅDENA

Från Förändringar under ytan (Monitor 19).

Diskutera med grannen några minuter.

- Hur fungerar det hos dig med hanteringen av sopor?
- Är det tillräckligt, eller vad kan mera göras?

500 kg

Hushållsavfall i kg pr/person

300 kg

25 kg

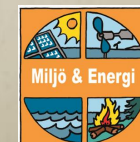
1950

1990

2007

2016

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND 2018

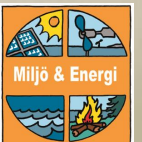

Kasnäs Sept. 2008

During a coffee break met representatives of Estonia, Finland, Åland and Sweden and decided to form a network around the idea of Green Island.

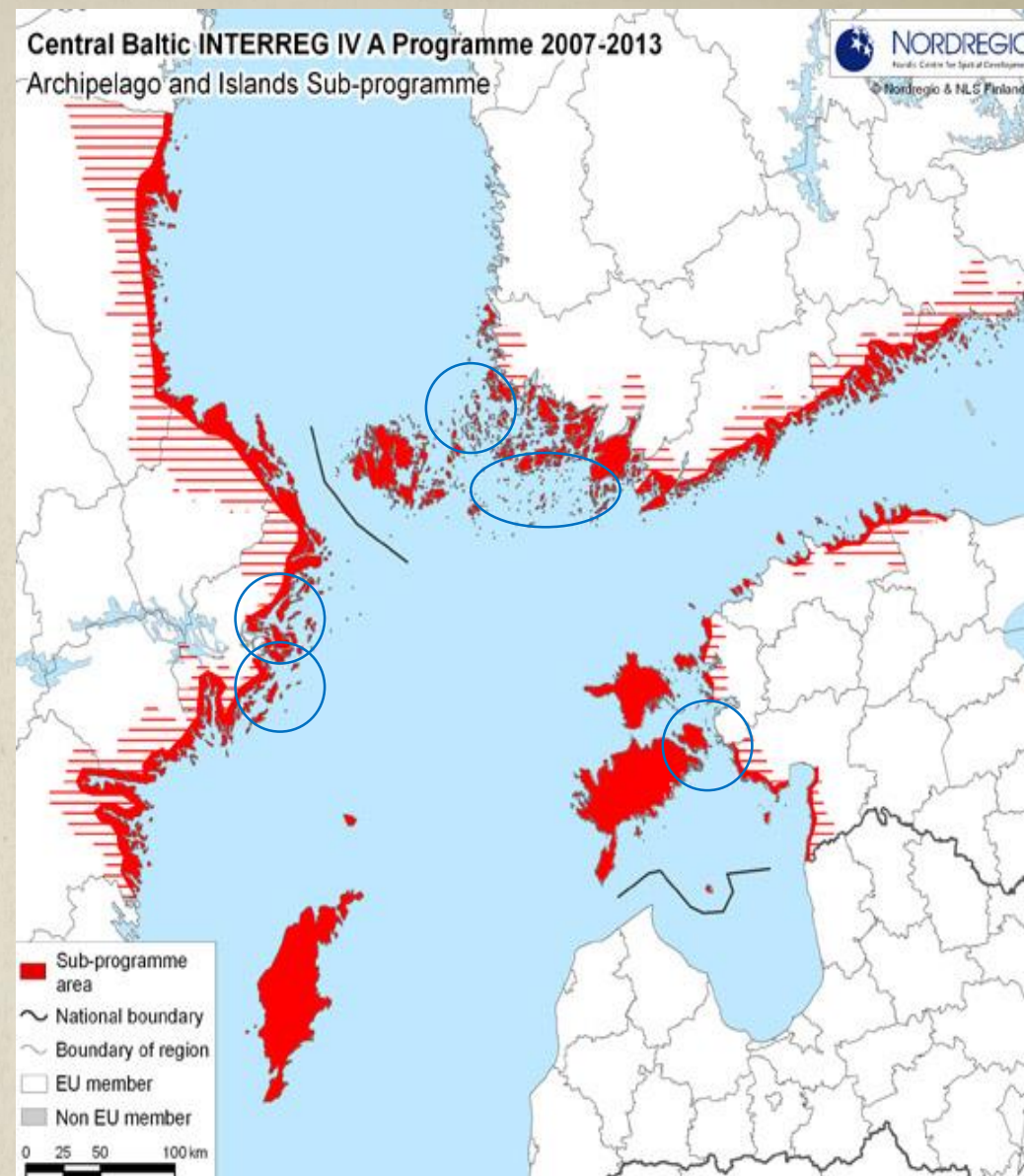

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND 2018

- **Sweden**
- Ingmarsö, Ornö, Utö, Askö, Ramsö
- **Estonia**
- Sustainable Saaremaa
- Island Muhu
- Association of Estonian Islands
- **Finland**
- Keistiö, Jumo, (Iniö municipality) Vänö, Skåldö

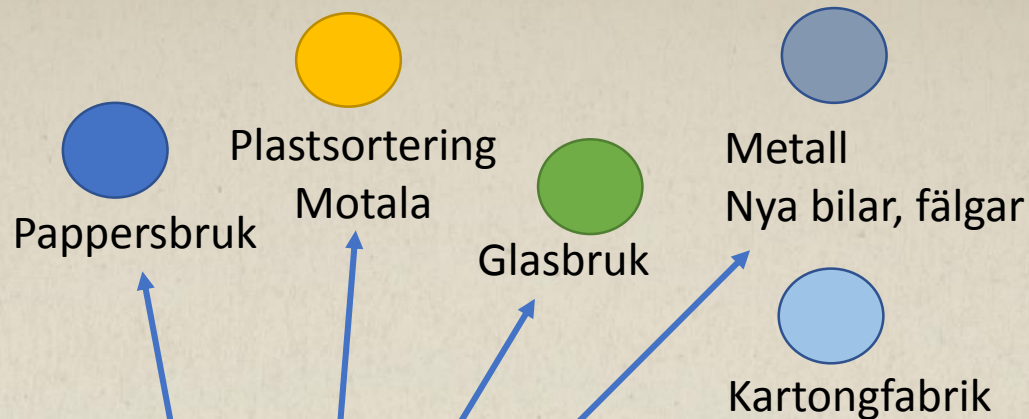
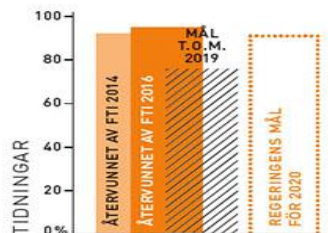
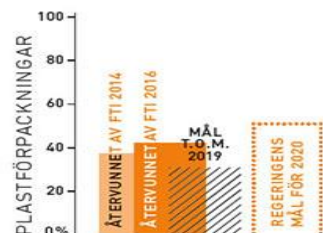
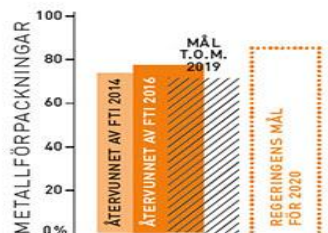
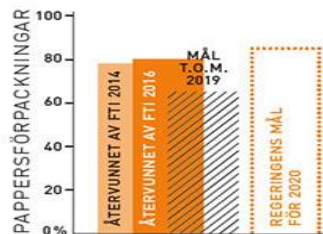
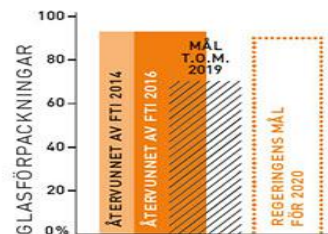

Solid waste handling

Goals

- to decrease the transport of future solid waste to the islands.
- All the solid waste transported to the islands should be transformed into energy or fertilizer. A long term goal is to have zero-return of waste to the mainland.
- Testing dry-compost and wet compost

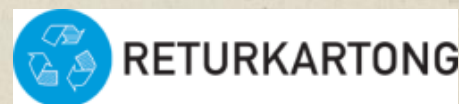

2015 års insamlingsresultat räknat i kilo per fast boende invånare i Sverige

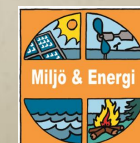

fti

**FÖRPACKNINGS
& TIDNINGS
INSAMLINGEN**

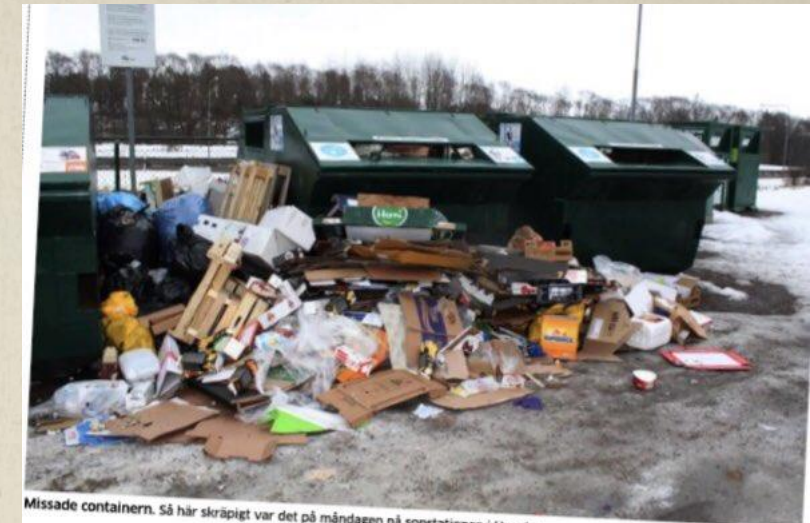
SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND 2018

Hur fungerar återvinning av sopor från de svenska öarna?

Vi har gjort en enkät till våra medlemsföreningar.

- 17 har svarat och de flesta tycker att det fungerar skapligt.
- Det är olika lösningar beroende på befolkning och förbindelser med fastlandet.

Missade containern. Så här skräpigt var det på måndagen på sopstationen i Hageby.

Foto: Henrik Johansson

Skräpig sopstation upprör

NORRKÖPING
Id återvinningsstationen Hageby slängs sopor utanför containrarna. Å här såg det ut på måndagen i röran vid sopstationen.

artonger, sopsäckar, last-
ullar – och mycket annat
r dumpats utanför contain-
rarna.

– Det är inte första gång-
en, säger en kvinna som hör-
av sig till oss om den skrä-
ga återvinningscentralen.
n säger att i somras var
skräpigt där, och då var
någon restaurang som
mpat skräpet.

– När jag kom dit höll de
på att tömma containrarna,
men så åkte de iväg, säger
kvinnan. Det var för myck-
et skräp vid containrarna, så
det gick inte att ta hand om
allt där och då.

**Förpacknings- och Tidnings-
insamlingen AB (FTI)** ansvar-
ar för återvinningscentralen
i Hageby. Norrköpings kom-
mun har ingenting med den
här återvinningsstationen
att göra.

– Vi städade vid stationen
i Hageby klockan 7.30 på
måndagsmorgonen, berät-
tar Håkan Ström, kommuni-
kationschef på FTI. När han

får höra att det var fullt med
skräp där vid 15-tiden på ef-
termiddagen, säger han:

– Det är tråkigt, men det
här är ett samhällsproblem.
Kommunerna måste vara
tydliga med att informera
om var man gör av grovsop-
por, fortsätter han och till-
lägger:

**”Vi lägger
miljonbelopp
ärligen på extra-
städning vid åter-
vinningsstationer.**

Håkan Ström,
kommunikationschef FTI AB

– Återvinningsstationerna
är avsedda för hushållen för
förpackningar och tidningar
och inget annat.

Det ser ut som att ett företag
dumpat skräpet i Hageby.

– I så fall ska man från fö-
retaget åka till kommunens
bemänskade återvinnings-
central, säger Håkan Ström
och rekommenderar före-
tag att abonnera på sophämt-
ning.

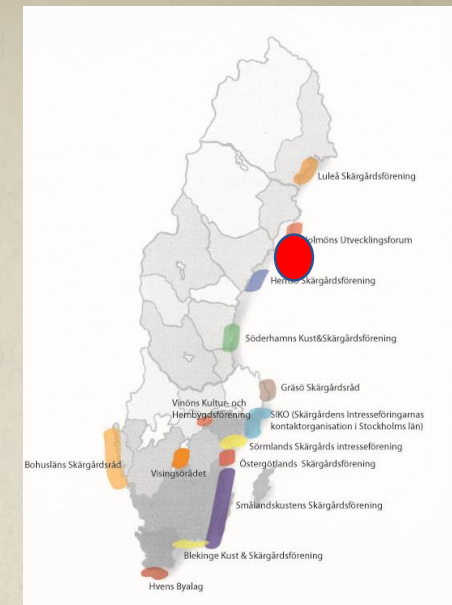
– Vi lägger miljonbelopp
ärligen på extrastädning vid
återvinningsstationer, säger
han.

Henrik Johansson

Holmön

- 60 fast boende under veckorna.
- Under helgerna betydligt fler.
- Umeå kommun svarar för sophämtning och slamtöming.
- En öbo svarar för driften och underhållet.
- Kompostanläggning finns.
- Hushållsavfall= brännbart

Söderhamns sopsortering för det rörliga friluftslivet

Skärgårdsenheten i Söderhamn har 3 miljöstationer på 3 öar för det rörliga friluftslivet och några uthyrningsstugor som kommunen äger och driver. Tunnorna byts ut var 14:e dag under sommaren.

Vad förväntar vi oss av framtiden?

Future Island Vision 2015 SRF

Uppföljning och ta nya initiativ

Sök stöd och genomför
förbättringar

Utveckla nya lösningar inom
alla områden
som kan minska utsläppen
och göra ön hållbarare

Analysera inventerings-
resultaten
och förstå nuläget

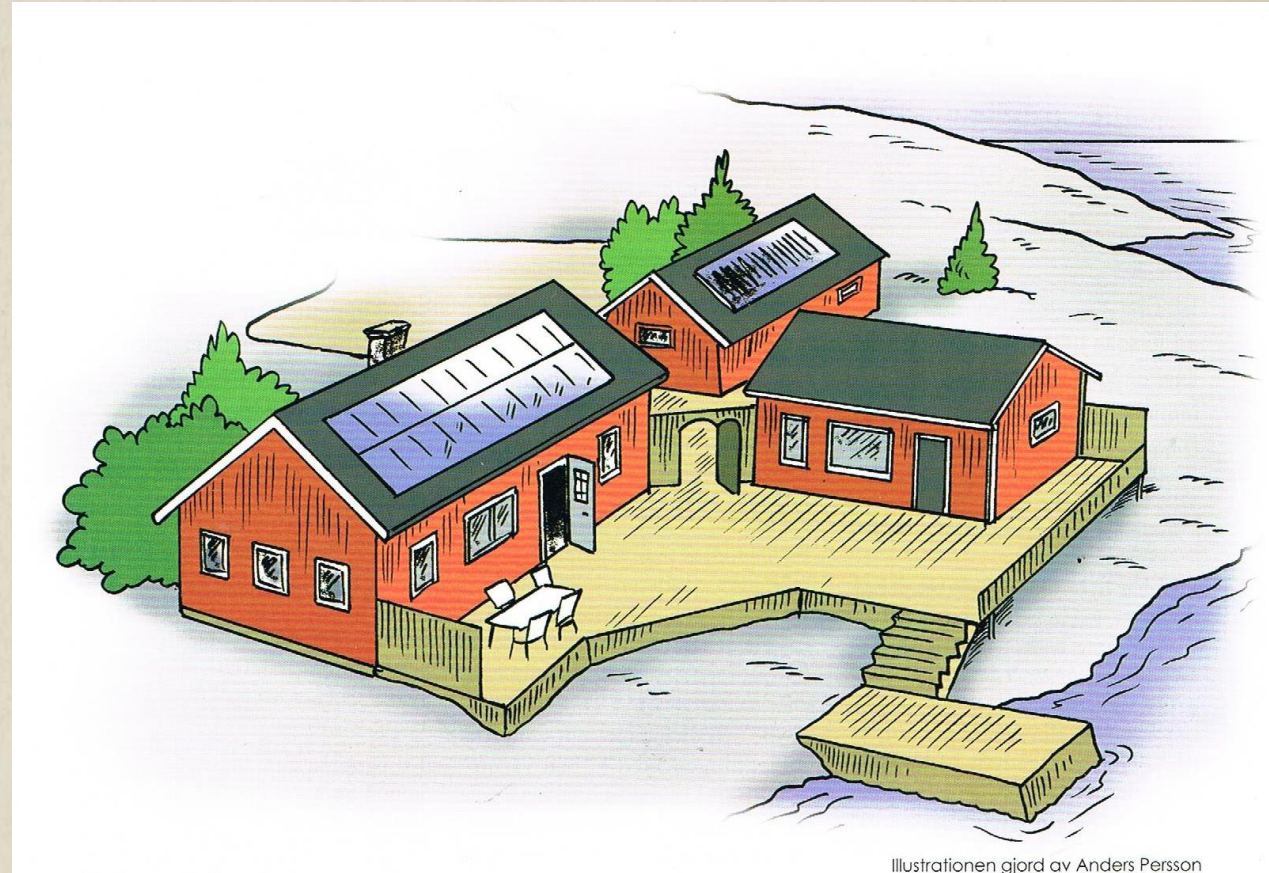
Lär och få inspiration av
öar som lyckats, t.ex.,
Samsö och Eigg.

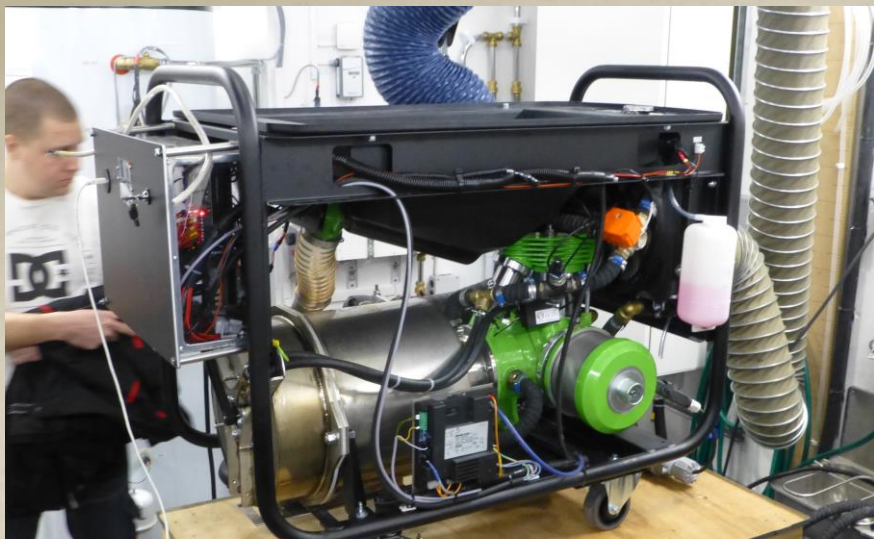
Skapa effektiva och lärande team
inom Energi, transporter,
avfall och Vatten & avlopp.

Inventera energikonsumtionen på ön
samt utsläppen och förankra resultaten
hos ö-borna

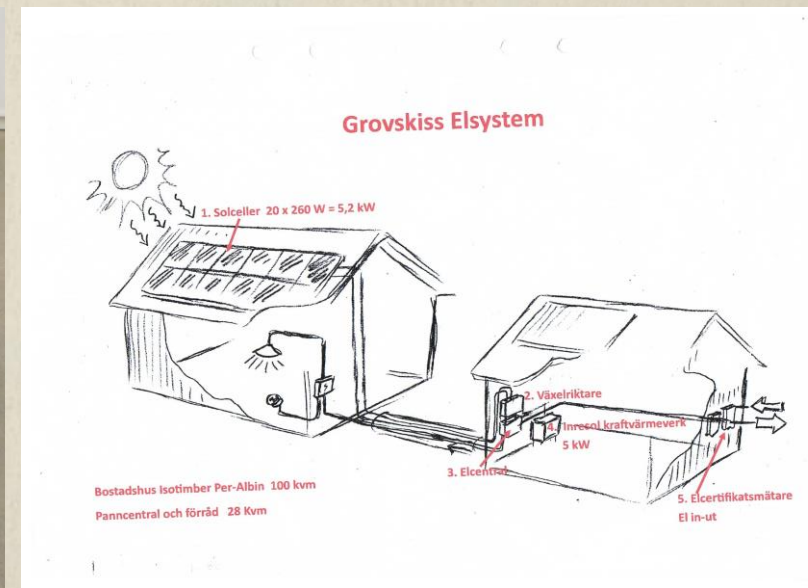
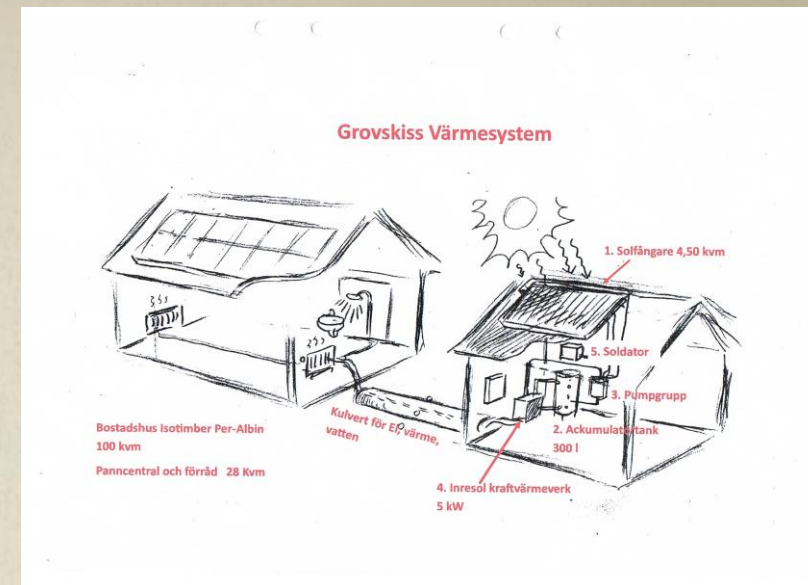
Vi följer utvecklingen av företaget **Isotimber** som tillverkar hus, utan plast, isolering, eller papp, lätt att transportera.

Energisystem

Inresol stirlingmotor
5 kW el 12 kW värme
+ Solceller och
solfångare.

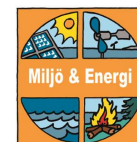

TreWellsystemet för avlopp

Vi följer utvecklingen av detta avloppsreningsverk, som inte skall behöva någon slamtömning. Försök i Sundsvall sedan 2016.

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND 2018

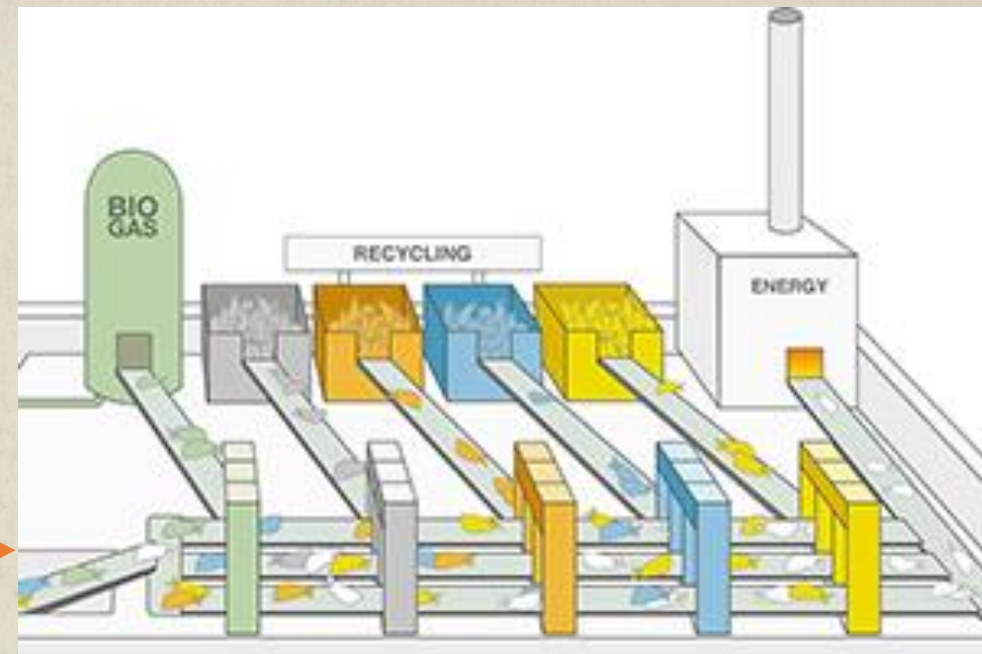
Optibagssystemet

Matavfall, pappersförpackningar, plast, metall, textil, tidningar och restavfall.

En soptunna

Anläggningen finns i olika storlekar från 2 fraktioner upp till 7. Eskilstuna var först att prova i Sverige

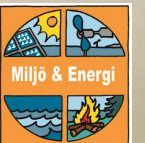
VILGOT

av Robert Nyberg

Tack för att ni lyssnat så tålmodigt!

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND 2018

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND 2018

